

Опасност од избијања великог рата на Средњем истоку је сада реалнија него што је то била у последњих 15 година, откако су почеле контроверзе око наводног нуклеарног програма Ирана, пише немачка штампа.

Након што је председник САД Доналд Трамп пре годину дана обзнанио да се његова земља повлачи из нуклеарног уговора са Ираном и поштрио економске санкције Техерану, ових дана ситуација ескалира: ирански председник Хасан Рохани је затражио од земаља-потписница Уговора да укину санкције у банкарском и нафтном сектору. У зависности од става тих земаља, Иран ће можда потом такође да се у потпуности повуче из Уговора.

Влада у Техерану је одлучила да своје залихе обрађеног уранијума више не продаје иностранству, као и да се прерада уранијума интензивира. Земље ЕУ које су потписнице Уговора су одбиле да испуне захтев Техерана и само затражиле да Иран и даље поштује своје уговорне обавезе. А Вашингтон је ка Персијском заливу послао носач авиона „Абрахам Линколн“. Ево како актуелну ситуацију коментаришу немачки дневни листови.

Франкфуртер алгемајне цајтунг (Франкфурт): „Претња да ће поново почети прерада уранијума је играње ватром. Ако би дошло до тога, Споразум из 2015. године би постао само мртво слово на папиру. Апели осталих пет уговорних држава су продорни и разумљиви. Остаје да се види хоће ли иранско вођство да буде застрашено војним претњама. Криза је довела европске земље и земље ЕУ у дилему која не може лако да

се реши. Како те земље да заштите ирански нафтни и банкарски сектор од америчких санкција? Да ли да се у конфликту поставе против САД и тако – на страну иранског режима?“

Мителдојче цајтунг (Хале): „Онај ко једнострано тражи кривицу режима поједностављује ствари. Јер, и неколико месеци након што је председник Трамп најавио да ће се повући из Споразума, режим се није одлучио на потпуно поништавање свих одредби: најави да се Техеран неће придржавати само одређених одредби, далеко је иза онога што су хтеле радикалне снаге – утолико је глупље понашање Доналда Трампа у региону. Он је још на почетку свог мандата зарио зубе у Споразум и ишао на конфронтацију“.

Штраубингер тагблат: „Не, Иран није безазлен. Не, нуклеарни споразум није био савршен. Али, Иран који има споразумне обавезе био је много урачунљивији од Ирана који се повлачи. Нити разговора су пукле, могућности уплива се смањују. Мало више притиска и рафиниране дипломатије не би штетили да се Иран – који се према сазнањима Међународне агенције за атомску енергију придржавао Споразума – наведе на још неке уступке. Звезцање оружјем које је управо почело неће учинити свет сигурнијим.“

Бадише нојесте нахрихтен (Карлсруе): „Зар Доналд Трамп не познаје реч деескалација? Или он намерно провоцира војно одмеравање снага у старом конфликту између Америке и Ирана да би свету демонстрирао нову снагу суперсиле под својом командом? Како год одговорили на ово питање, закључак остаје исти: опасност од избијања великог рата на Средњем истоку је сада реалнија него што је то била у последњих 15 година, откако су почеле контроверзе око наводног програма нуклеарног наоружавања Исламске републике.“

Лист даље пише да „не треба очекивати да ће протести Европљана утицати на Вашингтон. И поред тога, ЕУ сада не сме да пропусти ниједну шансу и не сме да штеди труда на плану деескалације. У то спадају и понуде за посредовање, гаранције да ће европски трговински односи са Ираном и поред казних мера САД бити даље развијани – и позив председнику Роханију да игнорише бомбама накрцан носач авиона Абрахам Линколн који се креће према региону.“

Хајлбронер штиме (Хајлброн): „Онај ко поставља фитиљ на буре барута звано Иран,

свеједно са које стране, рачуна са могућим сукобом који би потресао не само регион, већ и шире подручје. Једна једина погрешна реакција могла би изазвати директну војну конфронтацију. Доналд Трамп је управо поштрио ембарго на нафту и опремио један носач авиона као и ескадриле – класична топовска политика уместо дипломатије.“

„Председник САД је пре годину дана најавио повлачење из нуклеарног уговора и тиме задао ударац својим партнерима из ЕУ. Било би боље да је ту владало веће јединство. У администрацији САД има оних који гласно траже промену власти у Техерану. Историја нас учи да такви покушаји често завршавају катастрофом“, закључује овај лист.

(Дојче веле)